

ŽUPNA CRKVA SV. JURJA U LOVRANU ČUVA BROJNE IZUZETNE ZIDNE SL

Scena Posljednjeg suda okrenuta prema svećenicima, a ne prema puku kako je to uobičajeno

Svetište i gotički zvjezdasto-rebrasti svod

Lovranske freske na razini beramskog “Plesa mrtvaca”

Kristina Krulić

Željko Bistović

Freske na čijoj se obnovi radi od 2009. nastale su u razdoblju od 1470. do 1479., a otkrivene su 1950-ih ispod starih slojeva boje i žbuke kojima su prekrivene početkom 18. stoljeća kad je crkva barokizirana. Pripisuju se radionicama Vincenta iz Kastva te onoj Šarenog Majstora, a konzervator Željko Bistović ističe da je riječ o vrlo kvalitetnom djelu, na razini fresaka u Bermu

PIŠE Nela VALERJEV OGURLIĆ
SNIMIO Marin ANIČIĆ

Kasnogotičke zidne slike u župnoj crkvi sv. Jurja u Lovranu predstavljaju jedan od najvažnijih, ali nedovoljno

valoriziranih umjetničkih spomenika šireg prostora Istre i Kvarnera. O njihovoj iznimnoj vrijednosti i restauraciji govorili su Željko Bistović iz riječkog Konzervatorskog odjela te Kristina Krulić iz Hrvatskog restauratorskog zavoda na predavanju koje je u lovranjsku galeriju Laurus privuklo brojne posjetitelje, a organizirala ga je Katedra Čakavskog

sabora Lovran. Freske na čijoj se obnovi radi od 2009. godine nastale su u razdoblju od 1470. do 1479., a otkrivene su početkom druge polovice 20. stoljeća ispod starih slojeva boje i žbuke kojima su prekrivene početkom 18. stoljeća kad je crkva barokizirana.

Ciklus mučeništva sv. Jurja

Veličinu, očuvanost i iznimnu umjetničku kvalitetu kasnogotičkog ciklusa zarana su prepoznali prvi istraživači i konzervatori poput Ive Perčić i Branka Fučića.

Freske prekrivaju zidove i zvjezdasto-rebrasti svod svetišta. Pripisuju se radionicama

Vincenta iz Kastva te onoj Šarenog Majstora, a tematski se mogu podijeliti u tri skupine. Prvu čini ciklus mučeništva sv. Jurja sa scenama torture kojoj je svetac bio podvrgnut u doba Dioklecijanova proгона kršćana. Od ukupno sedam scena četiri su dobro čitljive, a sadrže prizore poput čupanja mesa, komadanja svećeva tijela te kuhanja u kotlu s rastopljenim olovom.

U drugoj su skupini slike s euharistijskim temama, a posebno je zanimljiv i dobro očuvan prikaz Raspeća s mnoštvom popratnih likova iz različitih literarnih izvora.

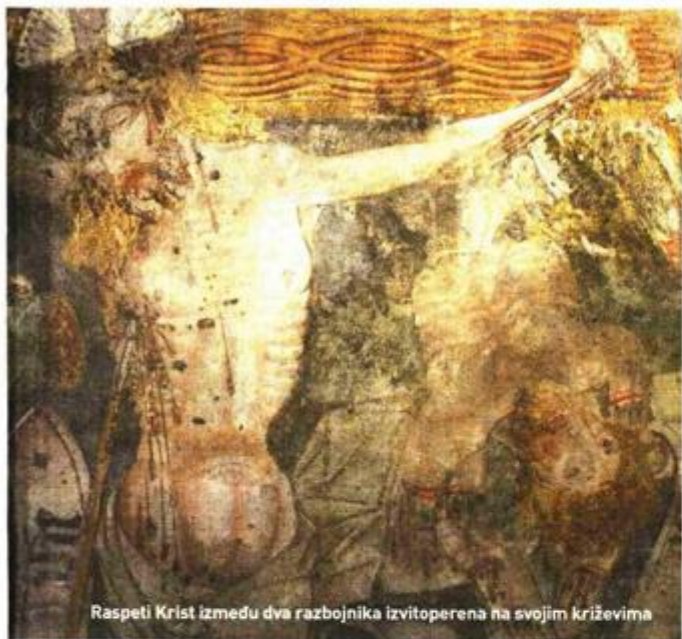
Raspeti Krist između dva razbojnika izvitoperena na svojim križevima upravo je iz-

Tri skupine

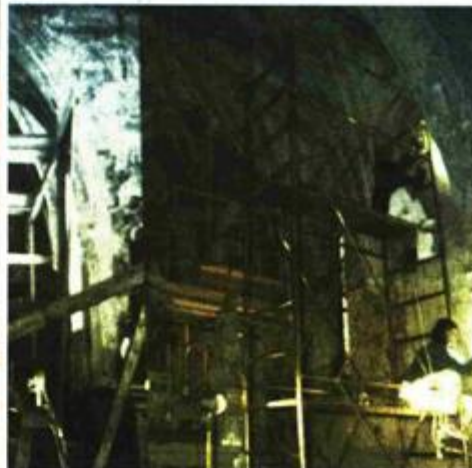
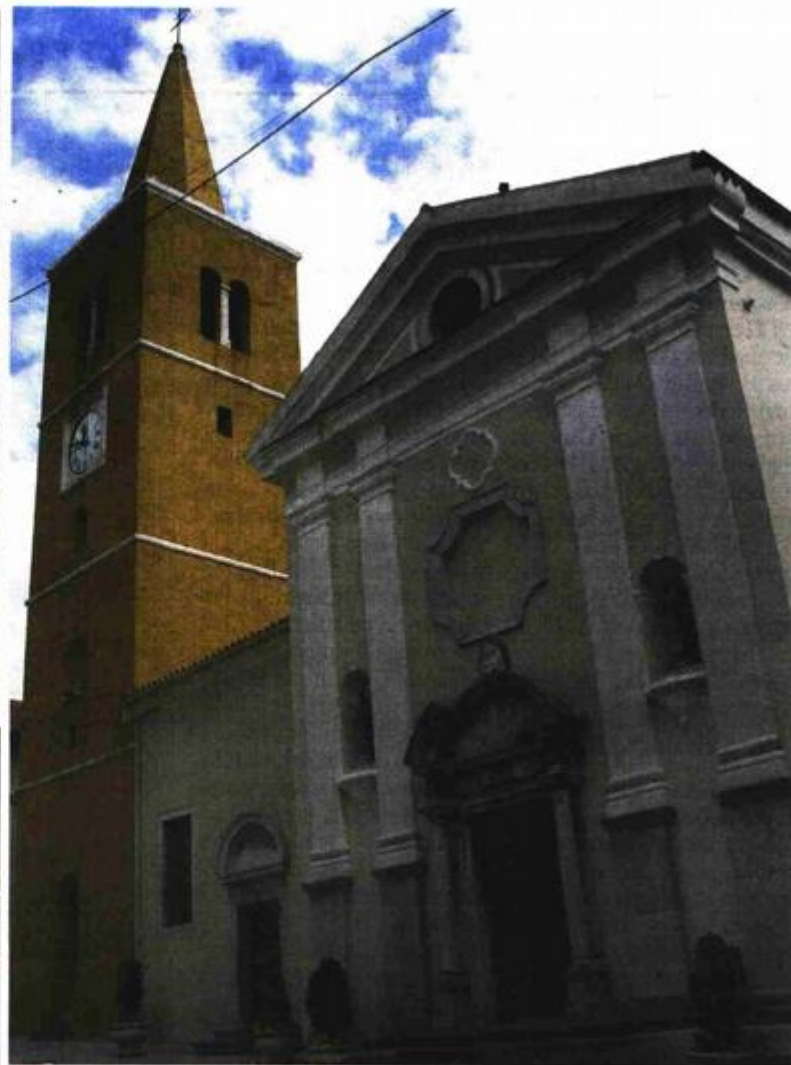
Freske prekrivaju zidove i zvjezdasto-rebrasti svod svetišta crkve, a tematski se mogu podijeliti u tri skupine. Prvu čini ciklus mučeništva sv. Jurja, drugu slike s euharistijskim temama, a treću scene s marijanskim temama

Freske su vrlo kvalitetno djelo školovanog majstora

IKARIJE

Respeti Krist između dva razbojnika izvitoperena na svojim križevima

Mehaničko pa kemijsko čišćenje i cjelokupna obnova trajat će još tri godine

Od romanike preko gotike do baroka

Lovranska župna crkva, na glavnom trgu, posvećena je svetom Jurju, zaštitniku mjesta. Izvorno romanička građevina, sagrađena je u 13. stoljeću. U 15. st. crkva dobiva novo svetište, nadsvođeno gotičkim mrežastim svodom i u cjelini ukrašeno kasnogotičkim fresko-slikarijama, rad domaćih majstora. Današnji barokni izgled crkva je dobila u 18. st. uređenjem nove fasade i dogradnjom dviju baroknih kapela te je tako spojena sa zvonikom. Drveni rezbareni oltari su iz 16. i 17. st., krstionica iz 17. st., a u crkvi je i dragocjena riznica crkvenog posuda. (ur.)

Kao vrlo rijedak izdvaja se prikaz Euharistijskog Krista kojem kroz jedno rame prolazi vitica vinove loze, a kroz drugo klasje žita

opomena puku već njegovim duhovnim pastirima - svećenicima lovanskog kaptola.

Obnova cjelokupnog zidnog oslika

Na svodu svetišta, uz Krista s otvorenom knjigom u središtu, te likove evanđelista s pripadajućim simbolima, prikazan je kor anđela koji muziciraju na čak petnaest različitih instrumenata, dok zaglavne kamene svoda ukrašavaju grbovi plemićkih obitelji: Pramperg, Waxenstein, Raunacher, Habsburg, Herberstein i Tattenbach.

Poslije otkrića fresaka 1950-ih godina svetište crkve sv. Jur-

ja doživjelo je veće restauratorske radove izvedene u okviru tadašnjih tehnoloških mogućnosti, ali nakon više od pola stoljeća stanje očuvanosti nije bilo primjereno njihovoj kvaliteti i značaju. Stoga se 2009. godine započelo s konzervatorsko-restauratorskim istraživanjima te radovima u cilju obnove cjelokupnog zidnog oslika.

Utvrđivanje precizne dijagnoze stanja oslika i određivanje daljnjih konzervatorsko-restauratorskih postupaka temeljeni su na precizno izrađenoj dokumentaciji, uz primjenu 3D tehnologije, na različitim laboratorijskim ispitivanjima te na istraživačkom radu "in situ". Nakon obavljenog mehaničkog čišćenja uslijedit će kemijsko, a konačan završetak radova očekuje se u sljedeće tri godine.

Mučeništvo sv. Jurja - jedna od scena torture

dahnulo. Oko njega je gomila vojnika na konjima, među kojima satnik Longinus prstom pokazuje prema umirućem. Skupina s tri Marije i Ivanom pridržava Bogorodicu koja se onesvješćuje od bola. Magdalena raspuštene kose plače

grleći podnožje križa, a vojnici karikaturalno ružnih fizičnomija kockaju za Kristove haljine. Prema Bistovićevim riječima, ovaj rad je vrlo kvalitetno djelo školovanog autora. Na razini je fresaka u Bermu, gdje je isti majstor radio "Ples

mrtvaca", u crkvi sv. Marije na Škriljinah.

Kao vrlo rijedak izdvaja se prikaz Euharistijskog Krista kojem kroz jedno rame prolazi vitica vinove loze, a kroz drugo klasje žita. U cijeloj Europi samo je 15-ak takvih prikaza,

nje Bogorodice" te "Bezgrešno začće", uz koje se nalaze simboli Sunca i Mjeseca.

Kao posebna zanimljivost izdvaja se i scena Posljednjeg suda, i to zbog svoje pozicije. Slika se nalazi s unutrašnje strane trijumfalnog luka, što znači da nije namijenjena kao